

Табиғат байлығының бірі қоршаған ортаны қорғап, ондағы жануарларға жанашырлық таныту баршаға ортақ міндет екені анық. Бұл ретте Мемлекет басшысының бастамасымен елімізде «Жануарларға жауапкершілікпен қарау туралы» заң қабылданып, жүзеге асырылып жатыр. Енді шетелде секілді бізде де жануарларға деген көзқарас түбегейлі өзгереді.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ – БАСТЫ МІНДЕТ

Қалалық орта сапасы және бақылау басқармасының басшысы Дәулет Досқұловтың мәлімдеуінше, қазіргі уақытта бұрын-соңды заңнамамен қамтылмаған құқықтық қатынастарды реттеудің негізгі қағидалары белгіленді. Жаңа заңға сәйкес, жануарлардың өмірі, денсаулығы мен ал-ауқаты үшін иелерінің жеке жауапкершілігі күшейтіліп, оларға қатыгездік танытпау, керісінше, қорғау қарастырылып отыр.

Сонымен бірге бұл заңда жануарды азаптауға, қинауға, өлтіруге және төбелестіруге, ветеринарлық операцияларды наркозсыз жүргізуге жол берілмейді. Керісінше, оларға дер кезінде көмек көрсетілуі керек. Ал егер адамдар осындай әрекеттерге жол беріп, кінәсі анықталған болса, құқық бұзушылық үшін Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекс бойынша 1000 айлық есептік көрсеткіш көлемінде айыппұл салынады немесе Қылмыстық кодекске сәйкес бір жылға бас бостандығынан айыруға дейін жазаланады.

ҚАҢҒЫБАС ИТТЕРДЕН ҚАУІП КӨП

Қазіргі таңда қаладағы қаңғыбас жануарлардың қатары күн санап көбеюде. Жаз бойы білінбегенмен, енді құн суыта келе олардың жылы жер іздейтіні белгілі. Бұл мәселенің алдын алу мақсатында елордада жүйелі жұмыс жүргізілуде.

– Бұрын қаңғыбас иттер мен мысықтарды атып тастайтын. 2017 жылдан бастап Қазақстан аумағында Астана қаласы бірінші болып бастама көтеріп, қаңғыбас және қараусыз қалған ит-мысықтарды атуға тыйым салынды. Бұл шара адам өміріне қауіп төндіргенде немесе адамдарға шабуыл жасаған жағдайда

ғана қолданылады, – деді Дәулет Досқұлов.

Айтуынша, қаңғыбас жануарлар қоғамдық орындарда оларға зиян келтірмейтін құралдармен ауланады. Иесіз иттер мен мысықтарды Астана қаласы әкімдігінің шаруашылық жүргізу құқығындағы «Астана ветсервис» коммуналдық мемлекеттік кәсіпорны аулайды. Бұл ретте елордадағы әрбір ауданға бір аулау бригадасы бөлінген. Жануарлар ауланғаннан кейін уақытша ұстау изоляторына жеткізіледі, ол жерде 10 күн карантинге қойылады. Вакцинация салынып, стерилизация жасалып, олардың иелері табылған жағдайда иесіне қайтарылады немесе үшінші тұлғаға берілген күнге дейін екі ай мерзімінде уақытша ұстау орнында болады.

ҮЙ ЖАНУАРЛАРЫНА ЖАУАПТЫЛЫҚ ҚАНДАЙ?

Жаңа заңға сәйкес, алдағы уақытта үй жануарлары иелерінің жауаптылығы артады. Бұл бағытта көптеген жұмыс атқарылып жатыр.

Үй жануарларын ұстау бойынша тиісті талаптар бар. Олардың негізгілері, мысалы жануарды асырап, бағып күткен соң, ол жануар адамның жауапкершілігінде болады. Адам жануары үшін қандай жағдай болмасын жауапты болады. Яғни жануардың қоршаған ортаға зиян келтіруіне жол бермеу, ветеринариялық-санитариялық қағидаларды сақтау, оларға уақытылы жағдай жасалуы тиіс.

Қалалық орта сапасы және бақылау басқармасы басшысының айтуынша, ең басты жаңалық – елімізде бірінші рет қолданысқа енгізілген жатқан үй жануарларын міндетті тіркеу. Ол заң 2023 жылғы 1 қыркүйектен бастап күшіне енеді.

Жануарлардың иелері осы уақытты күтпей, қазіргі күннен бастап tanba.kezekte.kz үй жануарларын есепке алу базасында ит пен мысықтарын тіркей берсе болады. Бұл жұмыспен айналысатын қаланың 20 жекеменшік ветеринариялық клиникалары бар. Сонымен бірге осы мәселе бойынша үй жануарларының иелері «Астана ветсервис» кәсіпорнына хабарласып, мән-жайды толық білуіне болады.

– Есепке алу ақылы түрде жүргізіледі, ал халықтың әлеуметтік осал тобына жататын адамдардың ит-мысығын «Астана ветсервис» кәсіпорны тегін тіркеуге алады. Осы заңды орындамаған жануарлардың иелері 2023 жылғы 1 қыркүйектен кейін әкімшілік жауапкершілікке тартылады. Бұдан бөлек, қараусыз және қаңғыбас ит пен мысықтың санын азайту мақсатында елордада тағы да біршама жұмыс жүргізілуде. Мысалы, әлемдік тәжірибе бойынша жануарлардың 70-80 пайызы стерилизацияланғанда, қаңғыбас жануарлардың саны айтарлықтай азаяды. Осыған байланысты елорда аумағында қаңғыбас жануарлардың санын реттеу мақсатында барлық ниет білдірушілер үшін иттер мен мысықтарды тегін кастрациялау және стерилизациялау жұмысы жүргізіліп жатыр, – деді Д.Досқұлов.

Бұл тегін кастрация және стерилизация бір реттік жеңілдік болған соң, 2022 жылдың соңына дейін ғана болады. Асырауында иттері бар азаматтар мына телефондарға: 28-59-70, 8-747-623-53-57 хабарласып, ақпарат алу үшін алдын ала жазыла алады немесе Астана қаласындағы арнайы халыққа қызмет көрсету орталығының жанында

орналасқан 20-40 көшесі, 2/1 үйге «Астана ветсервис» кәсіпорнына келіп, толық ақпарат ала алады.

Ал мысықтардың иелері елордадағы «Византия» ветеринарлық клиникасына хабарласуы керек, алдын ала жазылу үшін 8-708-663-56-78 телефонына хабарласуға немесе Қорғалжын тасжолы, 21/5 үйде орналасқан офиске келіп, толық мағлұмат ала алады. Ота жасау үшін мысықтар мен иттер дені сау, құрттардан емделген және вакцинацияланған болуы керек.

ИТТЕРДІ СЕРУЕНДЕТУ ҚАҒИДАЛАРЫ

Иә, бас шаһарда ит пен мысық асырайтын жандар аз емес. Қала көшелерінде, әсіресе адамдар демалатын көпшілік орындарда кейбіреулердің иттерін серуендетіп жүретіні де жиі байқаймыз. Бұл ретте тұрғындар қандай талаптарды сақтауы керек? Осы мәселе бүгінде жүйелі шешімді талап етіп

отыр.

Қалалық орта сапасы және бақылау басқармасының басшысы Дәулет Досқұлов осы мәселеге қатысты мынадай пікір білдірді:

– Жаңа заңға сәйкес, иттердің өздігінен серуендеуіне болмайды. Білім беру, медициналық, мәдениет ұйымдарының қасында, тыйым салу белгілері бар жерлерде оларды серуендетуге тыйым салынған шектеулер бар. Осы жағдайды ескере отырып, жануарлары бар қала тұрғындарына жағдай жасау мақсатында елорда аумағында 8 иттерді серуендету алаңдары берілген, алдағы уақытта халықтың сұранысы бойынша серуендету алаңдары көбейетін болады. Қала халқынан көптеген сұрақ келіп түсіп жатады, солардың басым бөлігі иттерді баумен, тұмылдырықпен жүруді талап етеді, соған тоқтала кететін болсақ, үй жануарларын арнайы баумен тұмылдырықсыз серуендетуге болады. Жануардың иесі өзімен бірге тұмылдырық алып жүру керек, ол қажет болған кезде итке дереу кигізеді. Бірақ ерекше жауапкершілікті, күтіп бағуды талап ететін иттерді тұмылдырықсыз серуендетуге мүлдем болмайды, ол – өзге адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған сақтық шаралары. Сонымен қатар көшеден өткен кезде адамдарға немесе автокөліктерге кедергі келтірмеу үшін тұмылдырық кигізіп, қысқа бауда ұстау керек, – деді басқарма басшысы.

Бұл ретте елорда тұрғындары, қонақтары қала көшелері мен саябақтарда иттерін серуендету кезінде өзге тұлғаларға кедергі келтірмеуі қатаң ескертіледі. Сондай-ақ үй жануарларын ұстау және серуендеуге қағидаларының бұзылмағаны абзал.

Дайындаған Гүлбаршын ӨКЕШҚЫЗЫ

ТАЗАРТУ ЖҰМЫСТАРЫ ТОҚТАМАЙДЫ

Күн сайын Есіл ауданының аумағында мыңға жуық жұмысшы мен 200-ге жуық арнайы техника қаланы санитарлық тазарту жұмыстарын жүзеге асырады.

Елорда көшелерінде жол төсемдерін жуу, қоқыс жәшіктерін қолмен тазалау, сыпыру, қоқыс шығару жұмыстары жүргізіліп, тұрғын үйлердің аулаларында аумақтар тазалануда.

Бүгінгі таңда орамшілік тазалауға 31 арнайы техника, атап айтсақ, тиегіштер, самосвалдар, АС машиналар, мотопомпалар, мотокостар, қол шаңсорғыштар

және 156 жұмысшы жұмылдырылды.

Ауданның санитарлық тазалығына 184 техника, соның ішінде су құю машиналары, тұзақтар, тиегіштер, самосвалдар, экскаваторлар және жалпы саны 733 жұмысшы тартылды.

Мамандардың мәлімдеуінше, құрылыс қалдықтарын полигонға шығаруды тұрғындар өз күшімен жүзеге асыруы тиіс. Сондай-ақ азық-түлік қалдықтары мен нанды контейнерлердің үстінгі жағына ілмеу керек.

АБАТТАНДЫРУ ЖОБАЛАРЫН БАЛАЛАР ҰСЫНАДЫ

Сарыарқа ауданында «Белсенді азаматтар мектебі» бағдарламасы басталады. Бағдарлама аясында абаттандыру бойынша жобаларды балалар әзірлейді.

Аталмыш аудан әкімі Жүсіп Жұмағұловтың айтуынша, бұл жоба 9-10-сынып оқушылары арасында жүргізіледі.

– Енді жасөспірімдер өз аудандарын жақсартуға тікелей қатыса алады. Оқушылар олардың идеялары талқыланып, өздері шаруашыл, жауапкерші болуға тырысу керекін сезінуі керек. Осылайша

«құлақ асатын мемлекет» қалыптасады. Біз өз идеяларын еркін ұсынатын, өз ойын қорғап, оның маңызын дәлелдей алатын және оны іске асыруға дайын жасөспірімдерді осы жобаға белсене қатысуға шақырамыз, – деді Жүсіп Жұмағұлов.

Сарыарқа ауданы әкімінің айтуынша, бұл жоба халық қатысатын

бюджет бағдарламасында негізделген. Балалардың идеялары дауыс беру арқылы жүзеге асады. Осыған орай, жобаға қатысушылар үшін лекция, тренинг, бюджеттік сауаттылықты дамыту секілді практикалық және теориялық дәрістер ұйымдастырылып, оқытушылармен жалпы талқылаулар өтетін болады.

ГАЗДАНДЫРУ ЖАЛҒАСЫП ЖАТЫР

Елордада тұрғын үй алаптарын газдандыру жұмысы жалғасып жатыр. Алматы және Сарыарқа аудандары үйлерді газға қосу мүмкіндігімен толық қамтамасыз етілген. Бұл – «Железнодорожный», «Көктал-1», «Көктал-2», «Агроқалашық», «Промышленный», «Оңтүстік-шығыс», «Күйгенжар», «Мичурин» және «Интернациональный» тұрғын алаптары.

Есіл және Байқоңыр аудандары бойынша газ тарту желілерінің құрылыс жұмыстары кезең-кезеңімен жүргізіліп жатыр. Мысалы, бұл «Ильинка» («Үркер»), «Өндіріс», «Пригородный», «Тельман» елді мекендері, сол сияқты «Family Village», «Garden Village» шағын аудандары және т. б. Сонымен бірге «Шұбар» шағын ауданында жобалау жұмыстары жүргізілуде. Онда жет-

кізуші газ құбыры, ал 2023 жылы орамшілік желілер салынады.

– Алматы және Сарыарқа аудандарының әкімдіктерімен тығыз жұмыс істейміз, сондай-ақ жақын арада Есіл ауданының әкімдігімен ынтымақтастықты жоспарлап отырмыз. Әрине, барлық қаржы табиғи газға қосылуға мүмкіндік бермейтінін байқамадық. Кейбіреулер көмірмен жылыту арзанырақ деп ойлайды.

Дегенмен салыстыратын болсақ, онда бірдей сома шығады, бірақ тұрғын жайды газбен жылыту, әрине, ыңғайлырақ. Бұл қаланың экологиясына да оң әсер етеді. Егер орташа есеппен алатын болсақ, 100-150 шаршы метр үйге қазір текше метр үшін 38,9 теңгені құрайтын газ тарифімен есептегенде, шамамен 600 мың теңге шығады. Бірақ бұл – тек газға қосылу үшін төленетін бір реттік төлем. Егер ай сайынғы төлемді есептесек, қазір тұрғындар ең суық кезеңде айына 20-25 мың теңге төлейді. Бұл ретте біз әкімдікпен бірлесіп, көп жеңілдік қарастырдық, нәтижесінде елордадағы Шейх атындағы мешітке, тыл ардагерлерінің үйіне және бірнеше көпбалалы отбасыға тегін газ жүргізілді, – деді «Газ в дом» компаниясының өкілі Жәнібек Құсайынов.

Баян АСЫЛБЕКОВА

«Тұран-Астана» университеті хабарлайды: төмендегі мекенжайларда Қоршаған ортаны қорғау бөлімі (ҚОҚБ) «Астана қаласы, Сарыарқа ауданы, Ы.Дүкенұлы көшесі мекенжайы бойынша спорт залы бар әкімшілік-тұрмыстық кешенді қайта жанарту және оқу корпусын жапсарлас салу» жұмыс жобасына. Дүкенұлы, №27К жобасы бойынша 18.11.2022 ж., сағат 11:00, Астана қаласы, Сарыарқа ауданы, Абай даңғылы 10, н. п. 27, мекенжайында ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдау өткізіледі: Карантин жарияланған жағдайда, қоғамдық тыңдау ZOOM платформасында бейнеконференция арқылы онлайн режимінде өткізілетін болады. Тыңдауларға қатысу үшін төмендегі сілтеме бойынша өту қажет: https://us05web.zoom.us/j/84543633157?pwd=Q1hpZG9CSXVgMFJlKcm5SxSRdVZVZDZ09

Конференция идентификациясы: 845 4363 3157 Кіру коды: 33Wu0Z Конференцияға қосылу сұрақтары бойынша 8-778-080-74-00 телефон арқылы хабарласуға болады. Тапсырыс беруші – «Тұран-Астана» университеті, 010000, Астана қаласы, Сарыарқа ауданы, Ы.Дүкенұлы көшесі 29, БСН 031140004668, тел.: 8 (7172) 39-81-18, эл. адрес: info@tau-edu.kz Жұмыс жобасын әзірлеуші – «MERIDIAN stroy LTD» ЖШС, Астана қаласы, Сарыарқа ауданы, Абай даңғылы 10, н. п. 27, БСН 070740007004, тел.: 8-778-080-74-00, e-mail: meridian_stroy@mail.ru ҚОҚБ әзірлеуші: «Оркен» ЖҚ, ИИН 650531300190; Астана қаласы, Қосыпұлұлы көшесі, 24/1; тел.: 8-701-847-43-19, iporken@inbox.ru Жоба бойынша құжаттама БЭК-те https://ecoportal.kz және ЖАО-ның https://www.gov.kz/memleket/entities/nur-sultan-upr/activities/directions?lang=kk сайтында, «қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде жарияланған.

Жергілікті атқарушы орган – «Астана қаласының Қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы» ММ, пошталық мекенжайы: Астана қаласы, Сарыарқа ауданы, Сарыарқа даңғылы 13, 8 (7172) 55-75-74, uoosip@astana.kz Қосымша ақпаратты төмендегі электронды мекен-жайлар бойынша алуға болады: тел.: 8-778-080-74-00, e-mail: meridian_stroy@mail.ru Ескертулер мен ұсыныстар төмендегі жергілікті атқарушы органның электронды мекенжайлар бойынша қабылданады: meridian_stroy@mail.ru, uoosip@astana.kz және ecoportal.kz сайтында.

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ, КОНКУРС! «Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі» ММ-сі Астана қаласы, Қабанбай батыр даңғылы, 32/1 мекен-жайында орналасқан «Transport tower» әкімшілік-технологиялық кешенінің ғимаратын күрделі жөндеуден өткізу» жобасы бойынша жария талқылау нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізу үшін баға сұрату тәсілімен конкурс өткізілетінін хабарлайды. Конкурсстық жобаның құрамы және басқа шарттары конкурстық құжаттарда көрсетілген. Конкурсқа республикалық газеттер қатыса алады. Өнім беруші осы қызметті көрсету кезінде ұлттық стандарттарды (олар болған кезде) басшылыққа алуы; олар (ұлттық стандарттар) болмаған жағдайда мемлекетаралық стандарттарды басшылыққа алуы қажет. Қызмет құнына осы қызметтерді орындау шығындарымен байланысты барлық шығындарды қосу қажет.